

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contien
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Discursulu

*pronunsiatu de directorulu seminariulu substitutu Augu-
stinu Hamse a la festivitaea aranjata in sal'a mare a
seminariulu diecesanu din Aradu in preser'a aniversarii
santulu Ioan Botezatoriulu.*

Onorati domni profesori, iubiti elevi!

Mijloculu principalu si factorulu unicu siguru,
prin carele vorbesce trecutul cu presentele, si prin
presente influintiéza, si conduce viitoriulu omenimei,
— este scól'a.

Doi sunt factorii, cari au datu viétia, si sus-
tiau acésta sfanta institutiune, menita a indreptá si
a stepanír sörtea popóreloru.

Celu ce ne-a datu viétia, Acel'a ne-a invetiatu
a-lu cunósce.

Cela ce ne-a datu pamentulu in stepanire, A-
cel'a ne-a aretatu si modulu, in carele si dupa carele
se-lu potemu stepani.

Elu ne-a lasatu in descoperirea s'a dumnedieésca
scóla vecinica a luminii si a virtutii.

Langa acésta bogatia nesecata de intieleptiune
omulu din a s'a parte a adaosu rezultatele experien-
tieloru si gandirei sale de secli; si scól'a cea veci-
nica a revelatiunei divine imbinata cu rezultatele
muncii si gandirei neamului omenescu de veacuri au
creatu scól'a moderna crestina.

Acésta ideia mare s'a pusu in practica, si
trupul s'au facutu, cand biseric'a devenita autonoma prin
statutul ei organicu, a imbinatu vechi'a preparandie
si vechiulu institutu teologicu din Aradu in acestu
seminariu.

Se crésca fiitoriulu preotu alaturia cu fiitoriulu
invetiatori; impreuna se invetie a cunósce pre Dom-
nulu si Legea Lui, impreuna se se alimenteze din
chran'a spirituala ce o da omului sciinti'a — pentru
cá spornici impreuna lucratori se fia in viétia in a-
grulu celu sfantu alu creșcerii si inaintării biserice
si neamului romanescu.

Totu acestei insemnate ideii i-s'a datu viétia,
cand venerabilulu sinodu eparchialu aradanu a decre-

tatu si desemnatu de patronu alu acestei scóle pre
santulu Ioan Botezatoriulu.

Trei sunt directiunile, in cari lucrandu scól'a
pregatesce cu sigurantia omenimea pentru o stare si
sörte mai buna. Scól'a da omului teneru cu noscin-
tie dumnedieesci si omenesci trebuintiése pentru vi-
étia; scól'a lu-invétia a gándi; scól'a i-deprinde
inim'a a semtí astfelu, precum cere dela noi chia-
marea nóstra omenésca si vointi'a lui Ddieu.

Simbolu alu scólei moderne crestine este Inainte
Mergetoriulu Domnului. Elu pregatesce neamulu ome-
nescu pentru primirea Messiei, intoema precum scól'a
moderna-crestina pregatesce popórele pentru o stare
si sörte mai buna. Ioanu vestesce in pustia a-
propiiat'a venire a luminei; elu provóca popórele a
gándi la pocaintia si prin pocaintia a-se face ca-
paci de a primi lumin'a; elu este, carele semte
puterea luminei celei dumnedieesci, cand inviatu de
Mantuitorulu lumii, cá se-lu boteze, rostesc cuvintele:
„cum va luminá sfesniculu pre lumin'a, cum va pune
man'a robulu pre stepanulu.“

Trei sunt directiunile, in cari vecinicu se mani-
festéza activitatea si viétia Inainte Mergetoriulu
Domnului.

Intr'ensulu si prin tr'ensulu vedemu aretandu-se
lumii consciinti'a chiamării; intr'ensulu
vedemu vadindu-se puterea dragostei catra chia-
mare si dragostei catra poporu; intr'ensulu vedemu
puterea inspiratiunei invetiatoriulu prin credinti'a
intru primirea darului.

Crescutu sub legea mosaica a testamentulu ve-
chiu Ioan Botezatoriulu representa puntea de
trecere a neamului omenescu dela legea mosaica
la primirea darului si adeverulu prin Isus Christosu,
— intecma precum ridicata si inoita este acésta scóla
pentru cá se fia punte de trecere a biserice
si neamului romanescu din aceste parti dela starea,
in carea ne-au lasatu ranele trecutulu la o stare si
sörte mai buna.

Dorulu dupa acésta stare si sörte mai buna s'a

aretatu lumii in faptulul vecinica memorabilu in anelele vietii nóstre, cand la glasulu Archiereului actualu clerulu si poporulu din eparchi'a Aradului s'a grabitu a concurge cu denariulu seu la ridicarea acestei scóle cu o darnicia ne mai vediuta in aceste pãrti.

Dorulu dupa acésta sórte mai buna s'a aretatu, si se aréta lumii in sacrificiele, pre cari cu o nemarginita iubire de viitoriulu seu si-le-a impusu biseric'a si natiunea intru sustinerea si organisarea acestei scóle menita a cresce pro fitorii preoti si invetiatori ai poporului romanu.

Dar iubirei numai prin iubire i-se póte respunpe; si gradinariulu bunu se cunósce numai din fructele pomiloru, pre cari ii plantéza, si ingrijesce.

Aici incepe gréu'a si marea missiune actuala si istorica a acestei scóle.

Poté-vom noi, cari suntemu in servitiulu acestei scóle se respundemu cu demnitate acestei grele missiuni? Potéve-ti voi, elevi, se respundeti acceptãrii poporului, carele v'a trimisu aici, pentru cá se ve incalditi cu radiele luminei si sciintiei, si rentorcendu-ve in sinulu lui armati cu caldur'a luminei si a virtutii prin voi se-si prepare acestu poporu o sórte si stare mai buna?

Poporulu romanu este mandru pre legea s'a strebuna, poporulu romanu este mandru pre limb'a s'a, pre traditiunile si datinele remase din *betrani*, si mai pre sus de tóte mandru este acestu poporu pre firea si natur'a s'a, carea alaturea cu limb'a si datinele strebune constituiescu individualitatea s'a nationala.

Si noi, cei cari suntem aici, profesori si elevi, ai acestai poporu fi santem.

Inspirati cu totii dela sinulu mamelorú nóstre cu iubirea de lege si de limba, crescuti din cas'a parintésca in datinele si traditiunile strebune, si deprinsi a traí si a lucrá in firea si natur'a romanului, — nu este cu potintia, cá acésta scóla, carea prin voi, si numai prin voi, iubiti elevi, vorbesce cu poporulu romanu, se nu produca din fie-care din voi o sentinela a bisericei strebune, unu paditoriu si indreptatoriu alu moravuriloru, unu adevratu conducetoriu si luminatoriu alu poporului in calea s'a spre desvoltare si inaintare pre tóte terenele vietii.

Biseric'a si poporulu romanu sunt agrulu sfantu alu Domnului, pentru a carui buna lucrare ve pregãtiti voi, elevii acestei scóle!

Santulu Ioanu Botezatoriulu si-a plinitu cu demnitate chiamarea vietii, pentru-ca, cá teneru, ne spune sant'a evangelia „crescea, si se intarea cu duchulu”; ér cá barbatu, ne spune sant'a traditiune, „iubit'au intieleptiunea, departatu-s'au de tóta amestecatur'a si vorb'a omenésca; si tóte mai de josu si mai mici le socotea, decât paz'a legii celei dumnedieesci.”

Crescerea buna, iubirea facia de chiamarea s'a, departarea s'a de vorbele lumii acesteia si paz'a legii

Domnului prin faptele sale maretie, sunt momentele, prin cari santulu Ioanu Botezatoriulu a obtienutu dela Dumnedieu cunun'a veciniciei in ceru si pre pamentu.

O crescere buna intru fric'a Domnului, iubirea facia de chiamare, iubirea facia de poporu, ferirea de vorbe, si inregimentarea in servitiulu faptelorú, — acestea sunt calitãtiele, prin cari va poté respunde acésta scóla cu demnitate prin voi, iubiti elevi, la acceptãrile drepte si indreptatite ale bisericei si poporului romanu. Acestea sunt calitãtiele, prin cari fitorii preoti si invetiatori voru poté m i s i c á mintea si inim'a poporului, — si punendu-le acestea doue sub *stepan'i'a cea nensielatória a legii Domnului* voru schimbá sórtea si starea de astadi a poporului nostru cu un'a mai buna, cu un'a mai démna.

Este nnu opu alu iubirei de sene si alu iubirei de viitoriulu seu, alu bisericei si poporului acésta scóla; ér drapelulu arboratu deasupra ei prin patronulu seu, prin santulu Ioanu Botezatoriulu, este o iubire intreita: iubirea facia de chemare, iubirea facia de poporu, si paz'a legii Domnului prin iubirea facia de Dumnedieu si de ómeni.

Poporulu este campulu activitãtii, pentru carea ne pregatimu. Ridicarea acestei poporu si conducerea lui pre terenulu culturalu religiosu; si prin acést'a ridicarea lui pre tóte terenele vietii publice si privata este idealulu, la a caru'a realizare lucra acésta scóla.

Si eu nu me indoiescu nici unu momentu. Scól'a nóstra va realisá cu succesu acestu idealu, daca fie-care din voi, iubiti elevi, va fi in scóla si in viétia o adevrata albina intru caseigarea cunoscintielorú trebuintóse pentru carier'a de preoti si invetiatori, — si daca ve veti deprinde a invetiá totu ceea ce invetiati cu privire la *trebuintiele* poporului si detorintiele chiamãrii vóstre viitória, si daca in acelasi timpú pre langa aceste doue veti invetiá, si veti duce cu voi din acésta scóla in deferitele pãrti ale eparchiei iubirea de Ddiu si iubirea de poporu, dovedinda prin fapte, prin cari dilateu se contribuiti la ridicarea sentiului de pietate alu bisericei si poporului credintiosu.

La lucrulu neobositu intru caseigarea cunoscintielorú, la lucru cu succesu prin o buna aplicare a acestorú cunoscintie in interesulu bisericei si natiunei, la lucru prin paz'a legii Domnului este ordinulu de di si parol'a acestei scóle.

Sapunendu-ne noi cu totii, profesori si elevi, acestai ordinu, missiunea scólei nóstre devine usióra; si prin voi, iubiti elevi iubirea facia de chiamare, iubirea facia de Ddiu si facia de poporu se va semtí cu repejunea valuriloru Iordanului in tóte pãrtile eparchiei.

Ne inchinãmu deci patronului acestei scóle, ne inchinãmu Celui ce au primitu botezulu din manile lui in riulu Iordanului, pentru cá se luãm duchu

santu, se potemu cu totii se indeplinimu tot cu mai multu succesu tot ceea ce se cere dela noi *pre campulu de onóre alu implinirii detorintieloru nóstre.*

Acum, dupa ce ne-am implinitu acésta detorintia, si conscientia nóstă o am impacatu cu Ceriulu si cu misiunea nóstă actuala si ulteriôra, credu, ca mai avem inca o detorintia si anume cá in acestu momentu solemnu se-ne aducemu aminte si de barbatulu, la a carui'a initiativa eparchi'a a ridicatu acésta scóla, si indreptandu-ne inimile nóstre catra Ddieu se-lu rogâmu, cá pre celu ce ne-a ziditu noue acestu adpostu, pre Pré Santi'a Sa parintele Episcopu *Ioan Metianu*, se-lu daruiesca sfinteloru sale biserici in pace, integru, cinstitu, sanatosu, intru dile indelungate dreptu indreptandu cuventulu adevêrului.

Predica despre prevedinti'a dumnedieésca.

(Pericop'a dela Mateiu, c. 2. 19—23.)

„Éta ângerulu Domnului s'au aretatu in visu lui Iosif in Egiptu, si i-a disu: Scóla-te, ié prunculu si pre mum'a lui, si dute in pamentulu lui Israilu, cá au muritu cei ce cantau viati'a pruncului.“

Iubitiloru crestini!

Intieleptiunea, fara de carea nu suntemu in stare se privimu din lumin'a cea adevêrata la cele ce se intempla cu noi, puterea, carea in lupt'a nóstă cu ispitele lumei acéstei'a e neaparatu necesara; si increderea, carea nu ne parasesce atunci când ne cuprinde intanereculu sortii nóstre; tóte acéste ni le da credinti'a in prevedinti'a dumnedieésca si in ocarmuirea ei, cea atotputernica, atotintielépta si atotbuna.

Nici unu omu, carele nu e lipsitu de lumin'a naturala a ratiunei sale, nu póte se nu recunósca esistinti'a prevedintiei dumnedieesci, si sè se lapede de credinti'a in ea. Acésta credintia i-o vestesce in modu convingetoriu fie-care privire ce o face in minuni'e naturei, in esperintiele vietiei proprii, in istori'a lumei. De aceea dice sântulu Clementu din Alexandria: „Daca intréba cinev'a, ori de este prevedintia, atunci mai bine e a responde unui ataro omu cu pedepse, decât cu cuvinte.“ — Dara mai chiar ne predica credinti'a acést'a biserica prin descoperirea supranaturala a Domnului, prin istori'a rescumperarei neamului omenescu, si prin icónele ce le scóte ea din acésta istorie a rescumperarei si ni le pune inaintea ochiloru la anumite timpuri sânte.

S'au implinitu cuvintele profetului Osi'a: „Din Egiptu am chiermatu pre fiulu meu,“ cáci astfelu ne istorisesc pericop'a nóstă: „Ér dupa ce a muritu Irodu, éta ângerulu Domnului s'a aretatu in visu lui Iosif in Egiptu, si i-a disu: scóla-te, ié prunculu si pre mum'a lui si dute in pamentulu lui Israilu, cá au muritu cei ce cantau viati'a pruncului. Atunci s'a sculat si a luat prunculu si pre mum'a lui si a venit in pamentulu lui Israilu.“

Simple, dar maretie sunt cuvintele acéste! Cu ce colori vie ni infatisiéza ele ocarmuirea minunata a prevedintiei dumnedieesci! Sau ce cugetati voi, dragostea providentiala a lui Dumnedieu s'au aretatu in asia o mesura, numai asupra lui Isus? Aduceti-ve aminte iubitoru mei; de cuvintele Mântuitorului: „cá si perii capului vi sunt numerati!“ cugetati la promisiunea: „ochii Domnului preste cei ce se temu de elu si speréza in charulu lui, cá îi va mantui dela mórte!“ Dreptu cá fatia de celu trimisu, fatia de fiulu unulu nascutu alu parintelui vecinicu, ingrijirea, proni'a dumnedieésca s'a manifestatu in modu deosebitu; cu tóte acéste nu lipsesc ea nici in viati'a fiecarni omu, daca ne vom deschide numai ochii, cá se o vedemu limpede si cu inima curata.

Se privimu mai de aprópe la prevedinti'a dumnedieésca si se cunóschemu:

cât este ea de mare chiar si acolo, unde tóte par a fi mici si neinsemnate;

cât este ea de salutara, chiar si acolo unde tóte par a fi dureróse si suparacióse si

cât este ea de intielepta, chiar si acolo unde tóte par a fi enigmatice si nechiare.

E demnu de noi crestinii, cá se ne ocupâmu in prim'a Dumineca a anului cu asttelu de cugetări religióse, cáci din ele scótemu mangaiere indreptându-ne privirea la cele viitoare; ele ne incuragéza in calea, ce e intunecósa si in multe privintie plina de cele mai penibile presimtiri. Cu sântulu Ciprianu vom poté esclamá apoi, plini de incredere: „Numai unulu guvernéza lumea, si tóte se intempla dupa demândulu lui!“ Demnulu se ne invetie a cunósce adevêrulu acést'a, si in spiritulu acéstei cunósceeri se umblâmu avêndu mângaiere dela Domnulu, carele ne ajuta! —

I.

Cele ce se espunu in pericop'a acést'a, ne arata pericolulu, de care a fost amenintiatu Mântuitorulu inca ca sugetoriu, si ne da dovada sigura despre ocarmuirea tacuta, dar puternica, a prevedintiei dumnedieesci.

Vestea angeriloru despre mantuirea lumei, n'avé se ravana cunoscuta numai la nisce pastori, ea trebui se sbóre preste campiile Vitleemului, se petrunda in capitala, si se ajunga chiar la urechile principelui. Magi piosi din resaritu au venit si au intrebatu dupa nou nascutulu rege alu Jidoviloru. Tot Ierusalimulu s'a spaimantatu, dice scriptur'a, cá-ci toti cunosceau cruzimea lui Irodu. Temerea lor a fost justa dovada ucidera prunciloru din Vitleemu. Cuvintele lui Ieremi'a s'au plinitu: „Vóce s'a auditu in Rama, plângere si tânguire multa, Rahila plângandu pre copii sei, si nu vré sè se mangaie, pentru-cá nu sunt.“ Dumnedieesculu prancu inca n'ar fi scapatu de sâbi'a sângerósa a lui Irodu fara de intevenirea Atotputernicului, carele in visu s'a aretatu lui Iosifu: „Scola-

te, ié prunculu si pre mum'a lui si fugi in Egiptu, si remai aclo pana iti voiu dice, cà-ci Irodu va se caute prunculu, ca se-lu ucidă.

Vedeti iubitoru ! Acel'a carele privesce la tronulu Ierusalimului si cunósce sfaturile inimei lui Irodu, acel'a canta si spre colib'a din Vitileemu, unde zace prunculu in saracie si umilintia, si veghiaza peste caile lui. Acel'a, carele indrépta sórele in cursulu seu celu puternicu, fara a carui scire nu cade nici o pasere ; carele hotaresce sórtea popóreloru, carele a numeratu perii capului nostru, acel'a pune pre miculu sugetoru la pieptulu maicei sale si grigesce ca se nu se atinga de pétra piciorulu lui ! Si despre o atare ingrigire dumnedieésca fatia de noi, ne invétia privirea ce o arancam in viétia'nóstra propria. Cugetati numai la starea trista si neajutorita a copilariei, cugetati la pericolele ce ni le póte aduce fragedimea vârstei nóstre si comoditatea usuratica a celoru crescuti, si veti cunósce, cà numai ocarmuirea minunata a providintiei ne scapa norocosu de mii si mii de pericole ! Cugetati numai la amagirile diavolului, la cursele pecatului, la aplecarile catra acele vitii periculóse cari pe incetu nimicescu trupulu si spiritulu, cà-ci tóte acestea cérca a ne seduce in anii cei mai putienu seriosi ai vârstei nóstre, si veti cunósce, ca numai povatiuirile, sfaturile si lucrările Domnului ne smulgu dela calea perirei. Chiar inaintati in versta, trebue sè ne miramu adeseori, cum am scapatu, pre langa aplecarile ce s'au desvoltatu in noi, pre langa referintiele periculóse, in cari ne aflam si pre langa libertatea deplina ce o aveamu, órecum întregi si nevetemati de prapastiile cele numeróse ale vietii. Cu tóte aceste audim nu arareori dicendu-se cà : nu se mai facu minuni. Cautati iubitoru mei, cu atentiune indreptata spre cele ceresci la insasi viétia'nóstra si veti marturisi insive : ca dilnicu se facu semne si minuni, daca voescu numai ómenii, se le recunósca si pricépa. Daca nu se întuneca sórele, daca nu cadu stele de pe ceriu, daca nu se intempla ceva contra legiloru naturei, atunci multi din ei, nu credu. Privirei celui credinciosu inse i-se deschide adeseori o lume de minuni chiar acolo, unde omulu celu predominatu de simtialitate nu vede decât unu cursu alu intemplerii sau a ursitei órbe. Vedemu din tóte aceste, cât de marétia si stralucita e ocarmuirea providintiei dumnedieésce !

II.

Se esaminamu pericop'a nóstra din altu punctu de vedere.

Numai fórte cu anevoie a potutu se afle Iosifu unu salasiu in Vitileem, unde sè se asieze cu famili'a s'a, si éta acum trebue sè-lu parasésca, si plinu de griji, cu fragedulu pruncu in bratie, se plece pe drumu ne mai umblatu de densulu, la o tiara necunoscutu si indepartata ; presintele lu-amenintia cu perderea nounascutului, viitoriul îi era strein si fórte nesigur. Si totu-si a trebuit sè se intemple tóte

acestea, pentru-cá mantairea lumei se nu se zadarnicésca indata la ivirea ei, si pentru-ca sè se adeverésca dumnedieésca mantuire prin cea mai acurata implinire a profetiiloru mesianice. Precum odinióra fii lui Avramu au scapatu de prigonirile lui Faraon astfel a scapatu si prunculu dumnedieescu de ucidere sub scutul noptii din urma, prin fug'a la Egipt. Iosif, condusu de Domnulu, nu s'a dusu pe calea cea ce ducea din Vitileem prin Hebron la Egipt, ci apucand spre apus, a trecut prin Rama la Jope si de aici a luat' o spre Egipt. In Jope si adi se arata ruinele bisericei ce a ziditu s. Elena pe locul unde se dice a fi tabaritu famili'a lui Iosif. — Acum mai nainte Jidovii persecutati s'au colonisat in apropiere de Memphis, la cei vechi Heliopolis ; si acolo pare a se fi asediatu si parintii lui Isus. Bibli'a nu amintesc unde s'au adapostitu, numai traditiunea numesce orasiulu Matarea — cà locul unde a aflatu Isus siguritate, ér Iosif prin lucrulu maniloru sale sustinere.

Si asup'ra nóstra, iubitoru mai ! trimite providintia dumnedieésca cercări grele, ispite aspre, ba chiar si persecutiuni amare spre crescerea cultivarea si santirea nóstra ; si prin aceste, serie Gregorie din Nazianz voesce el, se ne umilésca, si se ne pregátésca pentru eternitate. Spuneti insive, cari sunt timpurile, in cari noi petrunsi de seriositatea vietii, nu ne lasamu predominati de valurile simtialitatii, in cari recunóscemu vanitatea in desiartaciunea s'a, rentatea in netrebniicia sa, si in cari indreptam sufletul nostru namai la Ddieu si la cea ce e a lui ? Cari sunt timpurile in cari ne convingemu ca nimicu ce e din lumea acést'a nu ne póte indestuli, si ca indestulirea nóstra o aflamu unicu in privirea la cele de susu ? Vedeti, sunt timpurile in cari Domnulu ne cërta, ne pedepsece, càci prin acést'a zadarmicesce elu dorintiele nóstre cele simtiale, darîma planurile si prospectele nóstre cele pamentesci, si rumpe lantulu ce ne catusiéza de cele trecátore. Dreptu cà ne ardu ranele ce ni le causéza, ne dor perderile ce ni le face ; si multi redica ochii plini de lacrimi spre ceriu intrebându : Parinte ! pentru ce ni-ai facut nóue aceste, pre când altii par a nici nu sci de dureri si griji ? Pentru ce aceste ispite pre când nu ne-am scapatu de cele vechi ? Pentru ce aceste pedepse, pre când altii departe de o credintia adeverata petrecu dilele loru in petreceri si veselii si nu sunt conturbati prin nici o suferintia, prin nici o lipsa ? Dara parintele cerescu nu ni raspunde, elu continua càile sale, el ne lamuresce tot mai multu, pana ce ajungemu a seî si cunósce cà intristările ce ni le-a causatu, procura celor ce i-lu inbescu pre densulu fructe neperitóre ale dreptatii. Nu a ne tângui ei a întrebá ni se cuvine nóue crestiniiloru, cà ce voesce providintia cu aceste ispite ? Nu a murmurá, ci a cercetá trebue, cum avem se folosimu ispitele ce vin asup'ra nóstra ! Nu a ne opune si a parasi increderea

in ajutoriulu seu, ni se cuvine, ci a fi siguri, că coloru ce iubescu pre Ddiu tôte li se facu spre mantuire. Pe acêsta cale, pe carea Christosu că pruncu ni-a premersu, devinu ômenii cei mici mari, cei pacatosi sânti, si fie-carele a aflatu calea ce duce la Egiptulu celu mântuitoriu si la Matarea cea pacinica si sigura, carele n'a lepadatu ci recunoscutu puterea mantuitoare a providintiei dumnediesci.

III.

Diu Judea, dupa cum sciti iubitoru mei! avé se vina renascerea ômenimei, si éta! principele Judeei scôte sabi'a pentru de a prigonî pre acel'a, pre carele angerii si ômenii l'au salutat cu că pre Mantuitoriuulu promis. Isus a fostu trimisu la oile cele perdute ale lui Israilu, si Israilu ilu scôte din tiara atunci, când abia vediu se lumin'a lumii. Despre densulu s'a profetitu ca Nazarineanu se va chiea, si éta! in locu de a merge la Nazaretu, i-lu duce sôrtea lui in o alta parte a lumii! Cât de enigmatice sunt aceste dispositiuni a le providintiei, cât de intunecose cãile aceste! Cum se vor puté implini astfelu scripturile si profetiile? *Dar cugetele Domnului, nu sunt cugetele nôstre, si cãile sale nu sunt cãile nôstre!* Ce a hotaritu, se implinesce siguru, si chiar reutatea trebue se-i servésca, că astfelu hotaririle lui cu atât mai maretu sè se esecute, verocitatea lui cu atât mai stralucitu sè se descopere.

Scurtu dupa ce s'au asediatu Iosif cu famili'a s'a in Egiptu, si cruzimea lui Irodu se sfersiesce prin incetarea lui din viétia. „Dupa ce a muritu Irodu, ângerulu Domnului s'a aretat in visu lui Iosif in Egiptu si i-a disu: scôlă-te ié prunculu si pre mum'a lui, si dute in pamântulu lui Israilu că au muritu cei ce cautau viati'a pruncului. Atunc s'a sculat, si a luat prunculu si pre mum'a lui, si a venitu in pamântulu lui Israilu. Dara audiendu că Archelau domnesce in Judea in loculu lui Irodu, parintele seu, s'a temutu se mérga acolo“; si dupa-ce i-s'a aretat Ddiu éra si in visu, l'a povatiuitu că se mérga din Gaz'a, nu prin Hebron si Ierusalimu la Galilea, ci pre calea de pe tiermurile marei si astfelu a venitu la Nazaret, „ca sè se implinésca ce s'a disu de profeti, că Nazarineanu se va chiea“.

Vedeti, iubitoru mei! asia de usior resólva Ddiu cele enigmatice si aduce la chiaratate si aceea, ce ni-a parutu timpu îndelungatu intunecosu si neresolvabilu. Ceea ce am auditu acum, de câte ori se intempla cu noi, in viati'a nôstra! De câte ori atunci, când tôte ni erau intunecate, deodata ni venia lumina, de unde nici nu asteptamu! De câte ori atunci, când ne credeamu parasiti de toti si de tóta lumea, ni venia ajutoriu de unde nici nu speramu. Mân'a providintiei lucra nevediu si fara sgomotu; din referentie, pre cari nu punemu nici unu pretiu, prin mijloce a caror'a însemnatate nu o recunoscemu, pre cã, necunoscute nôue si ascunse dinaintea ochi-

loru nostri, ne duce la unu sfarsitu imbucuratoriu ce ne scapa de multe nevoi si necazuri! Dara se presupunemu iubitoru mei! că ochii nostri in viati'a nôstra pamentésca nu vedu întotdêun'a sfarsitul acest'a, ce cugetati, ne lipseste din caus'a acést'a acelu firu, carele ne scôte din labirintulu îngrijiriloru si indoeliloru omenesci? Nu, căci acelu firu mantuitoriu i-este crestinului: credinti'a s'a cea neclatita. Elu priveste in urm'a credintiei sale la cele nevedinte, si ôre cele vedinte se-lu duca in retacire? Elu nu mesura sôrtea s'a dupa timpulu scurtu alu vietiei acesteia, căci elu e convinsu de cuvintele apostolului Pavel: că aici vedemu că prin oglinda, si că odinôra ne vom uitá fatia in fatia; elu nu astépta implinirea dorintieloru, osteneleloru, sperantieloru, nîsuintieloru, lupteloru, si suferintieloru sale in imparati'a mortii, ci in cea a vietii vecinice, ce i-s'a fagaduitu. Elu nici nu va descuragiá atunci, când providinti'a va iuvé cu întunerecu viati'a lui, fiindu siguru că mân'a lui Ddiu i-lu va scôte din tôte nevoile si necazurile.

Plini de acêsta incredere se pasimu preste pragulu acestui anu nou, si credinciosi Dumnedieu-lui nostru, credinciosi bisericeii sale sânte, credinciosi credinciei sale ceresci — se nu uitâmu nici unu moment, cât de puternica e mân'a Domnului si cât de întieptu conduce ea tôte la mantuirea vecinica. Astfelu nu vom mai stá la indoiéla asupr'a viitorului, ci vom recunósce si marturisi cuvintele unui parinte bisericescu: „Dumnedieu supune tôte, seau contra vointiei lor si atunci sunt prepadite, seau cu vointi'a lor si atunci sunt fericite. Amin!

Tienut'a bisericeii gr. or. române.

Sab titlulu acest'a publica „Telegrafulu Romanu“ urmátorele:

I.

În 4 numeri consecutivi diariulu „Kolozáv“ tracetá cauzele bisericeii greco-orientale române din Ardealu, cu o superficialitate si necunoscintia de cauza, ce trebue se-ti vâteme bunulu semtiu.

Congresulu din anulu acest'a in un'a din siedintiele sale publice a decisu la propunerea unui venerabilu arhieru, ca din incidentulu iubileului de 40 de ani alu suirei pre tron a Majestâti Sale regelui nostru, sè-se trimita o adresa de felicitare prin o deputatiune, si daca nu se voru admite deputatiuni, atunci presiedintele Congresului, Escelenti'a S'a Metropolitulu, sè se îngrigésca, ca adres'a sè ajunga la cunoscintia Majestâti Sale pe calea obicinuita în asemenea casuri.

Conclusulu acest'a Escelenti'a S'a la esecutatu în tocmai, si conform mandatulu primitu dela Congresulu bisericeii, si o întrelasare ar fi datu ansa la multe banneli, ba mai multu, fii bisericeii gr. or. române, a caroru semtieminte loiali catra tron si dinastie sunt atât de adâncu gravate în inimile lor, ar fi fost cu dreptu cuvântu in nedumerire pentru o întrelasare; si Escelenti'a S'a, carele se bucura si s'a bucuratu totdêuna de increderea congresului, prin unu atare actu, prin unu actu de întrelasare, si aru fi atrasu, daca nu ura, dar de siguru, ca ar fi fost

suspicionatu de catra cei ce au interesu de a-lu suspioná si banui, si apoi sciutu este, ca tocmái Escelenti'a S'a, ca celu mai constitutionalu capu bisericescu nu se pune in conflictu cu biserica s'a, si in casulu de fatia cu atât mai vîrtosu nu, pentru-câ nu a fostu vorba decât de unu actu de supunere omagiala, cu care credemu, că toti suntemu datori bunului nostru monarchu, nu numai biserica orientala, ci si celelalte biserici, ori de e vorb'a se fimu mai precisi, totalitatea cetatienilor din coliba pana in palatu, pentru ca fericirea, bunastarea, pacea si liniscea interna sunt acte seversite de acestu prégratiosu monarchu, si cine nu le recunósce, nu le apretieza, ori nu e demna de ele, ori apoi este unu nemultiamitoriu, si: „Populus romanus memor esse solet beneficiis.“

„Koložsvár,“ diaru cu menitiune de a informá cercurile politice guvernamentale din Ardealu si Ungaria, s'a ocupatu de adres'a omagiala, si dreptu rectificare a si primitu dela Escelenti'a S'a o intempinare, — cum de regula iese dela unu barbatu de atare positió si totdata consciu de drepturile si datoritiile, ce le are fatia de biserica, ce o conduce.

S'au multiamitu cei dela „Koložsvár“ cu acést'a?

Nu!

S'au apucatu se ne scrie istoria bisericeii, rolulu ce si-l vindica episcopii nostri in politica, starea de compatimitu, in care se afla clerulu nostru, care sta pre o trépta de tot inferióra fatia de clerulu bisericeii surori române, spiritulu ce domnesce la noi in biserica si altele, — cestiunea ajutoriului de statu, restaurarea metropolii române gr. ortodoxe din Ardealu, — toate aceste in 4 articuli, ca se retacemu de fabulele cu Varga Catalina si de conventiculele din Sibiu, sub presiedinti'a episcopului Siaguna etc.

Nu voiescu se urmarescu pe cei dela „Koložsvár“ in superficialitatea, cu care tracteaza aceste cestiuni, ci voiu luá un'a câte un'a, încât permitu colónele diariului nostru „Telegrafulu Român.“

Mai de capetenie mi se pare intrebarea, daca in biserica nostra in adeveru domnesce unu spiritul nepatrioticu, unu spiritul, din care se se póta deduce, ca cei mai multi barbati ai bisericeii noastre sunt crescuti spre a gravita in afara, caci daca acést'a ar stá, atunci nu ne am mirá de consecintie, nu am avea dreptu se condamnemu procederea guvernului ungurescu in caus'a cu ajutoriulu de statu, cu fondulu de pensiuone alu invetiatoriloru si cu alte asemenea acte ale guvernului destulu de apasátore pentru noi.

Departa se fie de a presupune, ca domni dela „Koložsvár“ nu au meditatú asupra celoru ce au scriu, ci din contra, multu trebuie ca si-or fi batut capulu pana ce se scóta la cale unu ce nevediatu — spiritulu din biserica romana gr. ortodoxa, — caci fapte, cu cari se dovedesca acestu spiritul, nu au, si nu potú avea nici odata, cá-ci nu exista.

In biserica greco-orientala domnesce spiritulu pazei, spiritulu celu mai crestinescu, ea nu persecuta, ea nu face proselitismu, ea si vede curatu numai de trebile ei si de seraci'a ei.

Din mijlócele putiene, de care dispune, sustiene pe lănga fie-care episcopie unu seminaru pentru fiitorii preoti, cari se crescú in frica lui Ddieu, sustiene câte unu institutu de preparandie, in cari se crescú pedagogi, dascalii, cari au chemarea, cum o au toti dascalii in lume de a invetá pe copii cei nepriceputi, si a face din ei cetatieni, impretentii cu principiile moralei crestine. Éta spiritulu, ce domnesce in biserica romana ortodoxa, si in alte biserici tot acél'a trebuie se fie si nu potú fi altulu.

Ur'a unui'a contra altuia nu se profeséza la noi nici

de pe amvonu nici de pe catedra, si de e vorba de supunere, om se fie cu supunere catra legi si organele legail cá romanulu nici ca e altulu in rotogolulu Ungariei si din acést'a se póte vedé si mai bine spiritulu ce domnesce in biserica gr. or.

Se scie inse ce-i dóre pe cei dela „Koložsvár“!

In alte tieri espres se cultiva spiritulu liberalu, poporulu i se largescu tot mai multu si mai multu drepturile, cá cu atât mai cu placere se suporté sarcinile ce i le impune statulu, si-i asiguramu pe domni dela „Koložsvár,“ ca poporulu românú si in specialu fii bisericeii române ortodoxe inca nu au ajunsu acolo, cá se traga o paralela intre drepturile, ce le acóda statulu si intre cele ce le acóda biserica prin sufragiulu universalu, ér când va ajunge poporulu la aceea trépta, atunci nu voru mai avé cuventu, cei ce nu fi danu adi poporulu drepturi electorale — decât in mesura restrensa — cá se nu le acóde sub pretestu, ca poporulu e inca nematuru, cá-ci acést'a va fi nebasatu, numai cât pentru o atare pregatire se receru dieci si sute de ani, si acelu timpú e de ajunsu, cá se ajungemu cu totii la unu mai bunu intielesu, se vedemu inaintea nostra numai ómeni si nu altceva, o lume, in care maghiarulu se va intielege bine cu românulu, greco-orientatulu cu reformatulu si cu catoliculu, cá-ci de nu se vor intielege, multele frecări, multele impunseturi fi vor rani ori pe unulu ori pe altulu si se va azeverí la toti proverbulu ungurescu: „Saját kárán tanul az ember.“

De unu spiritul nepatrioticu la fii bisericeii gr. or. nu póte fi vorba nici odata si mai putienú nu póte fi, cand biserica este condusa de unu archiereu per eminentiam aptu si devotatu chemarei sale, si carele tocmái in dragulu pazei si a burei reputatiuni a bisericeii sale a preferitu mai bine a riscá din popularitatea sa, decât se concéda ca biserica se fie manata de valuri furibunde.

Nici o padure fara uscatura; vor fi ómeni si la noi cá si la maghiari, ca si la reformati, ori catolici mai extravaganti, — dar unu omu, ori doi, ori diece nu facu spiritulu bisericeii gr. or. si acést'a se o scie cei dela „Koložsvár“ si toti, cari se ocupa de biserica nostra si de agendele ei.

II.

Dupa-ce credú a fi restabilitu adeverulu in ce privesce spiritulu ce domnesce in vati'a bisericeii noastre gr. ortodoxe, este o necesitate naturala, cá se reluanu firulu istoricu sulevatu de diariulu „Koložsvár“ fatia cu rolulu ce si-lu aróga episcopii romani de religiunea nostra cá conducetori politici, si se vedemu si aci, ca episcopii romani nu au fost decât nisce esecutori ai vointii poporulu.

Episcopulu Adamoviciu nu singuru elu cá episcopu a venitú la ideia de a cere drepturi pentru poporulu român si biserica sa, ci elu a subscrisu numai vointia si dorintia poporulu incredintiatu conducerei sale, — pentrucá pe timpurile acelea alti barbati inteligenti nu prea aveamu, ér episcopii din Blasiu tocmái atunci se aflau stremtorati de iesuiti, cari nu erau romani, si nici nu le zacea la inima insintarea poporulu romanu, ci din contra doriau punerea libertatii lui in cátsu pe veacuri, cá nici odata se nu se incaldiesca de radiile binefacetóre ale culturai si ale desteptarei.

Aici afla deslegare enigm'a, ca cum vine de cere unu episcopu de religiunea gr. ortodoxa drepturi pentru poporulu românú si inca unu episcopu, care dupa dovedile istorice ce le avemu nici decatu nu stá pre aceea trépta de inteligentia cá si episcopulu gr. catolicu din Blasiu atunci, dar carele nu putea se face si cera nimica din cauzele amintite. Nu fara cuventu incepte carticie'a: „Documente istorice despre starea politica si ierarchica a romaniloru din Transilvania,“ cu cuvintele: „Istoria in

genere e o tragedie, istoria românilor în specie e o tragedie *Kar'észórh* si autorul acelor documente, publicate în Viena la 1850, a știut foarte bine de pataniile lui Samuil Klein si a altor barbati, cari au lucrat pentru ridicarea poporului român.

Daca pe urmele lui Adamoviciu a purcesu episcopul Mog'a, care, că român din Transilvania, cunoșcea mai bine că antecesorele sau pasurile si suferintile poporului din care a esut, este explicabil si de totu natural pentru-ca nu noi o dicem, lasam sa vorbescă gróf Teleki Domokos care dice: „az elnyomatás mely alatt a miveltlen néptömég folytonosan tartatott,“ — ce pe românesce suna: „asuprirea, în carea a fost ținut în continu acestu popor,“ — si scim cu totii ce va se dica a aprinde pasiunile si a le dá nutrimentu, si scim éra, că ce fapte crestinesci si morali potu se isvoréscă din actele urei si a le resbunerei.

Este gresita, foarte gresita asertiunea, că episcopii români de confesiunea ortodoxa, se îmbuldiu de a fi conducatori politici, si mai gresitu e, când se sustine, că ei prin ținut'a lor ar fi stărnit în masele poporului dorintie extravagante, necompatibile cu doctrinele de stat si cu dreptul public ungurescu, ei din contra ar fi fostu si ar fi o fericire, dacă poporul român si inteligentia ar secundă pe arhierii lor în politica si acum, că si înainte de 1867, căci pôte în stare casu multe erau se nu vada lumin'a dilei, de multe rele am fi scapatu si multe divergenție escate mai tardiu erau inadusite, si la acést'a arhierii români nu pórta vin'a, ei pórta vin'a acei'a, cari nu le dau mana de ajutoriu, că poporul se fie incredintiatu, că pe vocea arhierilor se puna pondulu cuvenitu si ca ei, când lucra, pentru popor lucra, totodata de a dá statului cetățienii luminati, pacinici, ómeni de ordine, vorbescă ei ce limba vor vorbi.

Luarea preste picioru a arhierilor este o procedere foarte gresita, — si gresitu este tot cuvintielulu, ce se referesce la cele scrise de episcopulu si mai tardiu metropolitulu Siagun'a!

Se dice în citatulu diaru, că episcopulu Siagun'a la începutulu activității sale a statu pe bazele constitutionalismului maghiaru, si mai pe urma a abandonatu acele baze, s'a pusu în servitiulu camerei din Viena si a iscoditu dupa 1867 doctrine: că dualismulu e unu „larifari“ de adi pe mana, si că acele doctrine s'ar fi latitu, divulgatu la preotimea româna! Nimic'a adeveratu din tóte aceste.

Siagun'a érá barbatu de incredere alu Corónei si elu nu a venitu cu Corón'a nici cand în conflictu, nici nu putea se vina, pentruca acést'a ar fi fostu contr'a vointii poporului.

(Va urmă)

Unu deputatu congresualu.

D i v e r s e.

* *Felicitări.* În diu'a anului nou s'a prezentatu la Pré Santi'a S'a parintele Episcopu Ioanu Metianu spre a-si manifestă sentiamintele de iubire si a-i dorí auu nou fericitu inteligentia romana din localitate, comitetulu parochialu din Aradu, corpulu profesorulu dela seminariulu diecesanu, siefii tuturor autorităților civile si militare din orasiulu Aradu, precum si multi onoratori si frantasi. Totu în aceeași di a fost felicitatu Pré Santi'a S'a si în biseric'a catedrala de catra poporul credintiosu cu o rara caldura, si anume cand Pré Santi'a Sa termină cuvântarea ținuta poporului în acést'a di, intregu poporul adunatu erupse că si prin unu singuru glas în urarea: „se trăsca Pré Santi'a S'a.“

Totu asemenea se repetira aceste urări si felicitări si ieri în diu'a santului Ieanu Botezatoriulu. Asociandu-ne si noi acestora caldúrose felicitări rogăm pre Ddiu că pre Pré Santi'a Sa se-lu țină întru multi fericiti ani bisericii si poporului sau!

* *Serbarea patronului seminariului diecesanu din Aradu.* În sér'a de 6/18 Ianuariu a. c. că în presér'a aniversării înainte mergetoriulu Domnului, a patronului seminariului diecesanu, se ținú în sal'a seminariului în presentia corpului profesorulu si a elevilor institutului, precum si în presentia unui publicu alesu o solemnitate pre cât de simpla pre atât de petrudietória.

Cu acést'a ocaziune directorulu seminariulu Augustinu Hamsea ținú unu discursu, pre carele lu-publicam la altu locu, ér music'a instrumentala si corulu vocalu alu institutului sub conducerea dlui profesor de cantu Chicinu esecută între aplausele publicului mai multe cântări.

* *Anunțu literariu.* A esitu de sub tipariu „Etichet'a“ studiu socialu prelucratu dupre autori străini, cu luarea în consideratiune a impregiurarilor noastre sociale de *Iosif I. Ardeleanu*, parochu romanu gr. or. în Kétegyházu. — Aradu 1889, tipografi'a diecesana. — Cuprinsulu este urmatoriulu:

I. Etichet'a în seculii trecuti. — Manier'a buna că întieptiune a vietii. — Despre lips'a manierei bune. — Tipulu manierei bune. — „Domnulu“ „Dómna.“ — Originea cuvintului „etiquette.“ — II. Despre purtare. În familie; — În biserică; — Facia de superiori si supusi; — Pe strada; — În locuri publice; — În teatru. — III. Despre presentare. Agrairea (titulare). — Visitele. — Folosirea cartilor de visite. — Donurile. — Primiriile. — IV. Tienut'a. Despre amblare. — Despre salutare. — Despre conversare. — Baluire. — V. Despre imbracaminte. Eleganti'a. — Când? si cum trebue se ne imbracam: acasa, pentru strada, în visita, caletoria, prandiu, serate (soire) si balu? — Bijuteriile. — Costumul de mirésa. — Costumul de doliu. — Mod'a barbatésca. — Mod'a pruncésca. — VI. Florile si însemnatatea lor. — Parfumurile. — Colorile. — VII. Despre scrierea epistólelor. Papirulu de epistóle. — Epistólele în genere. — Epistólele oficióse. — Agrairea si încheierea. — Invitariile. — Titulariile. — VIII. Despre casetorie. 1. Pregatirile. — Incredintierea. — Donurile. — Nuntasi. — Zestrea. — 2. Nunt'a. — Afacerile sociale dupa nunta. — IX. Despre economi'a casei. Conducerea casei. — Aranzierea chililor. — Prânditoriulu. — Més'a. — Manier'a buna la mész. — Servitiulu. — Caféu'a négra. — Inca mai ceva despre servitiu. — X. Despre botezu. Pregatirile. — Cumetrii. — Donurile. — Cerimoni'a. — XI. Despre ospitalitate. — 1. Prândiulu. — Prândisiorulu. — 2. Seratele (soiree). — Balurile. — XII. Despre petrecerile publice. — Balurile publice. — XIII. Despre petrecerile de véra. — Maiarele si excursiunile. — XIV. Despre doliu. Afacerile momentane. — Inmormentarea. — Parastasulu. — Veditule. — XV. Etichet'a internatiunala. — XVI. Diverse. — Adausu. — Etichet'a de curte. — Încheiare.

Formatulu este octavu mediu în 94 pagine. Unu exemplariu consta 60 cr. v. a. Dela 10 exemplarie se dá unulu rabatu. Venitulu puru este alu reuniunei femeiloru romane din Aradu si provintia.

Cuprinsulu celu foarte instructivu ne lasa se sperámu, că acést'a carte va fi bine primita de publiculu nostru, alesu de seculu frumosu.

De vendiare se afla în tipografi'a diecesana din Aradu.

† *Necrologu.* Dr. Atanasiu Sandor în numele sau si alu fiei sale Ann'a mar. Petco, precum si în numele ginerelui sau Dr. Lazar Petco, advo-

catu in Dev'a, si a nepotiloru si a nepóteloru: Valeriu, Eugeniu, Olivi'a, Aureli'a, Iulianu, Ann'a si Vil'm'a, cu inima franta insciintieza mórtea fiertatei *Iulian'a Sandor nasc. Fruscha*, a neuitatei sale sotii, resp. mama, sócra si buna, in urm'a unei scurte, dar mari suferintie, in 17 l. c. sér'a la $\frac{1}{2}$ 9 óre, in anulu 64 alu vietii sale, si alu 47-lea de casatoria fericita. Osemintele reposatei se vor inmorméntá in 19 l. c. la 2 óre dupa amédi in cimiteriulu gr. or. — Fie-i tierin'a usióra! — Aradu, in 18. Ianu-
ariu 1889.

* *Piatt'a Aradului* din Vinerea trecuta: Grân de celu mai greu 6.90 fl. ér acelu amestecatu 6.60 fl. — Secara 5. — fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5. — fl. — Ovesulu 4.70 fl. — Cucuruzulu 4.30 fl. — Mazarea — fl. — Fasolea — fl. — Lintea 24 fl. — Cartofii 4 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 75 cr, ér elis'a per chil'a 70 cr. v. a.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericesca, scolastica, literara si economica.

Cu inceputulu a n u l u i 1889 deschidemu abonamentu nou la „Biserice'a si Scól'a.“

Rugámu pre toti domnii abonenti de pana acum, cari dorescu a avé fói'a nóstra si pe viitoriu, se binevoiésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARÍA:

PE UNU ANU 5 fl. — cr.
„ $\frac{1}{2}$ „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANIA SI STRAINETATE:

PE UNU ANU 14 franci.
„ $\frac{1}{2}$ „ 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fói'a nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de asemenea simpathii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Concurse.

Pentru deplinirea parochiei vacante gr. or. de class'a III. din comun'a Teesiu (comitatulu Timisiu) se escrie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de 12/24. Fauru 1889.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de 32. jugere de pamentu, parte aratoriu, parte fenatiu dela 70 numere de case birulu parochialu de câte un'a spene ($\frac{1}{4}$ de metiu) de grau si câte 20. cr. v. a. afara de aceea stol'a aici in-datinata. In ravil nu si casa parochiala nu este.

Recursele se se trimita Parintelui protopresviteru tractualu Georgiu Cretiu nescu in Belinez u. p. Kiszetó pana la 10/22 Ianuariu 1889.

Recurrentii sunt poffiti a se presentá in vr'o Dumineca ori serbatóre in biserice'a locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: GEORGIU CRECIUNESCU, m. p. protopresviteru.

—□—

Se escrie de nou pe parochi'a vacanta gr. or. rom. din Checia-romana, cu emolumintele si conditiunile provocate in concursulu publicatu Nrii. 47. 48. si 49. din 1888 cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare a concursului.

Din siedinti'a comitetului parochialu tienuta la 27. Decemvre 1882.

In contielegere cu mine: PAULU TEMPEA, m. p. adm. prot.

—□—

Pentru parochi'a gr. or. romana vacanta din opidulu Ving'a, cu terminulu de alegere la 5. Febrúariu c. v. 1889.

Emolumintele sunt: Locuintia in cas'a parochiala, folosirea a loru 30 jugere pamentu aratoriu, liberu de dare, si putiena stóla. Tóte computandu-le la olalta, este la anu venitu siguru de 600 floreni v. a.

Dela competenti se pretinde cualificatiune de clas'a a II-a, si pana la alegere, in vre-o Dumineca séu serbatóre, a-se presentá in biserica, pentru a-si aretá desteritatea in predicare.

Recursurile adresate comitetului parochialu, sunt a-se trimite Prea On. Domnu Meletiu Dregheciu protopresviteru in Timisiór'a.

Ving'a, la 31. Decemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: MELETIU DREGHICIU, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei gr. or. romane de clas'a III. din comun'a Brestovácz, — cottulu Tames, — se escrie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de 30. Ianuariu 1889 st. vechiu.

Emolumintele sunt: Un'a sesiune de 30 jugere pamentu cu unu venitu anualu de 300 fl.; casa parochiala cu $\frac{1}{2}$ jugeru intra si $\frac{1}{2}$ jugeru estravilanu; biru parochialu câte un'a mesura bucate — parte grâu, parte cucuruzu, — dela 40 numeri de case; pentru un'a „molitva“ 20 cr.; si dela mósia separatu 10 cr.; pentru un'a logodna 1 fl.; pentru 3 promulgari 1 fl.; pentru cununia 4 fl.; dela inmormentari, pentru cei sub unu anu 1 fl.; pentru cei de 1—2 ani 1 fl. 20 cr.; pentru cei de 2—5 ani 2 fl.; pentru cei de 5—7 ani 2 fl. 40 cr.; pentru cei dela 7 ani in sus 3 fl.; pentru ducerea mortului la biserica 2 fl.; pentru unu „evangelistu“ 1 fl.; pentru un'a liturgia 1 fl.; pentru unu „parastasu“ 1 fl.; pentru santirea unei case 1 fl.; pentru unu estrasu matricularu 1 fl.; si pentru un'a „informatiune familiara“ 2 fl. v. a.

Recursele se se trimita Parintelui protopresviteru tractualu Georgiu Cretiu nescu, in Belinez, p. u. Kiszetó, pana in 28. Ianuariu 1889.

Recurrentii sunt poffiti in vre-o Dumineca ori serbatóre a-se presentá in biserice'a locala spre a-si aretá desteritatea in cantari séu cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prot.

—□—